

CEPLJENJE PROTI GRIPI V UKC LJUBLJANA

Poročilo o raziskavi 2017



KAZALO

Povzetek	4
Uvod	6
Cilji raziskave	6
Vzorčenje	6
Izvedba	6
Obdelava podatkov	8
Priporočila	17
Priloga - vprašalnik	18

CEPLJENJE PROTI GRIPI V UKC LJUBLJANA

Poročilo o raziskavi 2017

Izdajatelj in založnik:

Univerzitetni klinični center Ljubljana,
Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa
Poljanski nasip 58, 1000 Ljubljana

Za izdajatelja: prof. dr. Metoda Dodič Fikfak

Avtorici: dr. Nataša Dernovšček Hafner in Tanja Urdih Lazar

Jezikovni pregled: Darja Rogelj

Oblikovanje: Ana Vedlin

Ljubljana, 2017

POVZETEK

V UKC Ljubljana je bila v letu 2017 opravljena raziskava o cepljenju proti gripi med zaposlenimi, v kateri so nas zanimali predvsem dejavniki, ki zaposlene motivirajo k odločitvi za cepljenje ali jih od cepljenja odvračajo, ter stališča v zvezi s cepljenjem proti gripi in njegovi učinkovitosti. Z raziskavo smo želeli tudi oceniti uspešnost interne kampanje za povečanje precepljenosti v sezoni 2016/2017 in pridobiti podatke za načrtovanje kampanje v sezoni 2017/2018.

Glavne ugotovitve raziskave so:

- pričakovano se proti gripi redno, to je vsako leto, cepijo najbolj ozaveščeni in najbolj izobraženi delavci, med zdravniki se jih cepi 57,8 %;
- med zaposlenimi v zdravstveni in babiški negi je 41,3 % takih, ki se doslej še niso cepili, med drugimi zdravstvenimi delavci pa 44 %;
- med anketiranimi je delež tistih, ki so se cepili v sezoni 2016/2017, precej večji od cepljenih v sezoni 2015/2016, kar gre zagotovo pripisati uspešni kampanji cepljenja proti gripi;
- kampanja 2016/2017 je bila dobro organizirana, nagovorila je skoraj dve tretjini anketiranih tistih, ki so se cepili;
- skoraj polovica anketiranih ocenjuje, da je treba precepljenost v UKC Ljubljana povečati;
- velik delež anketiranih, ki se je cepil v letu 2016/2017, se namerava cepiti tudi v prihodnje;
- devet od desetih predlaganih ukrepov za povečanje precepljenosti je doseglo visoko stopnjo podpore, zato jih je smiselno izvajati tudi v prihodnje: cepljenje naj poteka med delovnim časom (93,8 % podpore vprašanih), cepljenje naj bo za delavce brezplačno (93,5 %), poveča naj se število cepilnih mest in s tem dostopnost cepljenja zaposlenim

na različnih lokacijah (80,5 %), podaljšajo naj se urniki cepljenja (76 %), okrepi naj se ozaveščanje delavcev o pozitivnih vidikih cepljenja v obliki predavanj (72,7 %), okrepi naj se obveščanje delavcev o cepljenju preko intraneta (69,2 %), okrepi naj se obveščanje delavcev o cepljenju preko e-pošte (65,2 %), v večji meri naj se označijo cepilna mest (62,3 %), izvajajo naj se skupinski motivacijski pogovori z zaposlenimi o prednostih in izvajanju cepljenja (61,7 %);

- glavni motiv za cepljenje zaposlenih je v več kot 90 % (samo)zaščitne narave: zaščititi sebe, najbližje in bolnike;
- glavna razloga, da delavci odklanjajo cepljenje, sta v več kot 70 % nezaupanje v cepljenje in cepivo ter zaverovanost v lastno zdravje in imunost;
- iz rezultatov raziskave je mogoče izluščiti nekaj glavnih priporočil za načrtovanje kampanje v letu 2017/2018: povečati je treba časovno in prostorsko dostopnost in razpoložljivost cepljenja, z verodostojnimi podatki in doslednim informiranjem je treba odpravljati negativne predsodke v zvezi z gripo, z usmerjenimi delavnicami nasloviti delavce z nizko precepljenostjo ter ter okrepiti zgled vodij, predvsem najvišjega vodstva.



Slika 1: Talna nalepka

UVOD

Raziskava »Cepljenje proti gripi v UKC Ljubljana« zaključuje obsežno interno kampanjo cepljenja s sloganom »Gripe ne prenašam! Zato se cepim in ščitim sebe in druge«, ki je v sezoni 2016/2017 bila v UKC Ljubljana. Cilj kampanje je bil nagovoriti k cepljenju čim večje število delavcev, saj so zaposleni v zdravstvu v primerjavi s preostalo delovno populacijo bolj izpostavljeni tveganjem, da zbolijo za to virusno boleznijo. Poleg tega lahko okužbo prenesejo tudi na družinske člane in bolnike, ki imajo največje tveganje za hud potek gripe, zaplete osnovnih bolezni in celo smrt.

CILJI RAZISKAVE

Z raziskavo smo hoteli pridobiti podatke o odnosu zaposlenih v UKC Ljubljana do cepljenja proti gripi ter ugotoviti, kakšna so stališča zaposlenih do že izvedenih aktivnosti za povečanje precepljenosti v naši organizaciji, ki bi morala postati ena od prednostnih nalog.

Z raziskavo zbrane informacije nam bodo v pomoč pri organizaciji brezplačnega cepljenja proti gripi v prihodnji sezoni ter pri snovanju ukrepov promocije zdravja pri delu, s katerimi bi cepljenje čim bolj približali zaposlenim v naši ustanovi in dvignili delež precepljenosti zaposlenih.

VZORČENJE

K sodelovanju v raziskavi smo pozvali vse, ki so bili na dan 31. 3. 2017 zaposleni v UKC Ljubljana (N = 8.121).

IZVEDBA

Podatke smo zbirali z vprašalnikom, ki smo ga marca 2017 pripravili na Kliničnem inštitutu za medicino dela, prometa in športa (KIMDPŠ) UKC Ljubljana.

Raziskava je bila med 10. in 21. aprilom 2017. Obveščali smo po intranetu in z vabili, nameščenih ob registratorjih za evidentiranje delovnega časa na vseh klinikah. Vsak zaposleni je skupaj z marčevsko plačo na začetku aprila prejel ovojnico z vprašalnikom ter navodili za reševanje in vračilo izpolnjene ankete. Anketo je bilo mogoče izpolniti tudi v spletni obliki. Med trajanjem anketiranja so vsi delavci na službeni e-naslov dobili tudi opomnik za sodelovanje v raziskavi. Izpolnjene ankete, ki smo jih prejeli po spletu (N = 403) in interni pošti (N = 917), so bile združene v skupno bazo v programu SPSS. Upoštevali smo vse ankete, ki smo jih na inštitutu (KIMDPŠ) prejeli do konca maja 2017.



**GRIPE
NE PRENAŠAM!**

**ČILI
ZA
DELO**

»Cepim se vsako leto, saj tako zmanjšam možnost, da bi zbolel sam, da bi bolezen prenesel domačim in bolnikom in da bi bil odsoten z dela v času, ko so na kliniki obremenitve največje.«

Akademik prof. dr. FRANC STRLE, dr. med.,
višji svetnik, ambasador cepljenja v UKC Ljubljana

GRIPE NE PRENAŠAM!

ZATO SE CEPIM!
Tako ščitim sebe in druge.

Več o gripi in cepljenju za zaposlene v UKC Ljubljana, cepilnih mestih in urniku cepljenja si lahko preberete na intranetu www.intranet.kclj.si ali na spletnem naslovu www.cilizadelo.si/gripa.html, dodatne informacije pa dobite tudi v Službi za preprečevanje bolnišničnih okužb (SPOBO), tel.: 01 522 26 04.

univerzitetni
klinični
center
ljubljana



Slika 2: Plakat

OBDELAVA PODATKOV

Podatki so bili obdelani v programu SPSS.

Analiza kvalitativnega gradiva, to je 327 (27 %) predlogov in komentarjev, ki so jih udeleženci raziskave zapisali v zadnjem vprašanju ankete, je potekala tako, da smo sestavili seznam kategorij, na podlagi katerih smo vrednotili odgovore.

Izsledki

I. Splošni podatki

Spol

Na vprašalnik je odgovorilo **1320** delavcev UKC Ljubljana, od tega 77,4 % žensk in 22,6 % moških.

Glede na število vseh zaposlenih v UKC Ljubljana na dan 31. 12. 2016 je delež sodelujočih 16,3 %. Zaradi splošno nizke odzivnosti delavcev v UKC Ljubljana za sodelovanje v tovrstnih raziskavah je rezultat zadovoljiv. Poleg tega je doseženo število dovolj veliko, da omogoča posploševanje rezultatov na zaposlene v bolnišnicah.

Starost

Največ sodelujočih v raziskavi je bilo starih od 26 do 40 let (40,7 %). Starostni skupini od 41 do 50 let (28,5 %) in nad 51 let (28 %), sta bili enakovredno zastopani. Delež mladih delavcev, starih do 25 let, je bil 2,8 %.

Poklicna skupina

Največji delež sodelujočih v raziskavi je zaposlenih v zdravstveni in babiški negi (33,8 %), na drugem mestu so zdravniki oziroma zobozdravniki (21,1 %), sledijo drugi zdravstveni delavci (16,6 %), upravno-administrativni delavci (15 %) in zdravstveni sodelavci (7,4 %). Delež drugih poklicnih skupin je zanemarljiv (6 %).

Izobrazba

Po izobrazbeni strukturi ima 57,9 % sodelujočih višjo, visoko ali univerzitetno izobrazbo. 18,9 % ima dokončano 4-letno srednjo šolo, 16,2 % respondentov pa končan podiplomski študij (znanstveni magisterij ali doktorat). Delež sodelujočih z osnovnošolsko ali poklicno izobrazbo je nizek: 7 %.

Leta dela v zdravstvu

Skoraj polovica anketiranih (43,1 %) je odgovorila, da v zdravstvu dela več kot 20 let, 25,5 % respondentov od 11 do 20 let, 16,5 % od 6 do 10 let in 8,4 % do 5 let. Do 2 leti dela v zdravstvu 6,5 % anketiranih.

II. Zdravje in gripa

Samoocena lastnega zdravja

Da so zdravi, ocenjuje 83,7 % vprašanih. 13,6 % vprašanih poroča, da ima zdravstvene težave, ki niso kontraindikacija za cepljenje, le 2,7 % vprašanih ima zdravstvene težave, ki so kontraindikacija za cepljenje.

Cepljenje proti sezonski gripi

Da se cepi redno, to je vsako leto, je odgovorilo 26,2 % vprašanih, 16,6 % se cepi, vendar ne vsako leto. Da so se včasih cepili, zdaj pa se ne več, je odgovorilo 19,9 % vprašanih. Skupno ima izkušnjo cepljenja 62,7 % vprašanih. Doslej se še ni cepila dobra tretjina anketiranih (37,3 %).

Med tistimi delavci UKC Ljubljana, ki se cepijo redno, to je vsako leto, prevladujejo delavci z višjo, visoko ali univerzitetno izobrazbo (56,9 %) ter zaključenim podiplomskim študijem (30 %), med različnimi poklicnimi skupinami prevladujejo zdravniki (46,8 %). Znotraj poklicne skupine zdravnikov se jih redno cepi 57,8 %. Zaposleni v zdravstveni in babiški negi se redno cepijo v 27,6 %, drugi zdravstveni delavci v 10,3 %, zdravstvenih sodelavcev, ki se redno cepijo, je 4,4 %, upravno-administrativnih delavcev pa 7,4 %. Znotraj poklicne skupine upravno-administrativnih delavcev je 51,3 % takih, ki se doslej še niso cepili, kar je do določene mere razumljivo za tiste, ki delajo v skupnih službah, ne prihajajo v stik z bolniki in zato menijo, da cepljenja ne potrebujejo. Veliko upravno-administrativnih delavcev pa dela na sprejemih oddelkih in so vsak dan izpostavljeni okužbam. Med zaposlenimi v zdravstveni in babiški negi je 41,3 % takih, ki se do sedaj še niso cepili, med drugimi zdravstvenimi delavci pa 44 %. Delež rednih udeležencev cepljenja se

povečuje s trajanjem njihove zaposlitve v zdravstvu. Med tistimi, ki poročajo, da so v zdravstvu zaposleni več kot 20 let, je 32,1 % takih, ki se cepijo vsako leto.

Na vprašanje, kdaj so se zadnjič cepili proti gripi, je odgovorilo le 60 % sodelujočih. Od tega se jih je dobra polovica (57,8 %) cepila v sezoni 2016/2017, to je v času, ko je potekala kampanja. 22,1 % respondentov se je cepilo med letoma 2010 in 2014, 16,2 % leta 2009, to je ob pandemski gripi. Da se je cepilo v sezoni 2015/2016, to je leto pred izvedbo kampanje, pa poroča zanemarljivo malo respondentov, le 3,9 %.

Od tistih zaposlenih, ki poročajo, da so se cepili v sezoni 2016/2017, je najmanjši delež takih, ki delajo v zdravstvu do dve leti (5,8 %), tisti, ki so v zdravstvu zaposleni več kot 20 let so se cepili v 47,8 %. Poklicna skupina, ki se je v največjem deležu cepila v sezoni 2016/2017, so zdravniki (43,2 %), v najmanjšem deležu pa zdravstveni sodelavci (3,9 %).

Glede na dosedanje izkušnje s cepljenjem je 41,5 % respondentov odločenih, da se bodo v prihodnosti cepili, enak delež (41,1 %) pravi, da se najverjetneje ne bodo cepili, 17,3 % pa še ni odločenih. Med respondenti, ki so se cepili v sezoni 2016/2017, je 95,9 % takih, ki so odločeni, da se bodo cepili tudi v prihodnje. Med tistimi, ki so se cepili leta 2009, ob pandemski gripi pa je največ takih (69 %), ki so odločeni, da se najverjetneje ne bodo več cepili.

Že preboleli gripo

Da so kadarkoli v preteklosti preboleli gripo, poroča 58,7 % vprašanih, 41,3 % pa gripe še ni prebolelo.

Med tistimi, ki se redno cepijo, to je vsako leto, jih je 66,6 % gripo že prebolelo, med tistimi, ki se doslej še niso cepili, je gripo prebolelo 43,7 %.

Možna razlaga je, da tisti, ki so gripo že preboleli, vedo, da je to huda bolezen, ne želijo si ponovitve bolezni, zato se cepijo. Po drugi strani tisti, ki se niso cepili in doslej še niso zboleli, igrajo na srečo in upajo na podoben izid tudi v prihodnje.

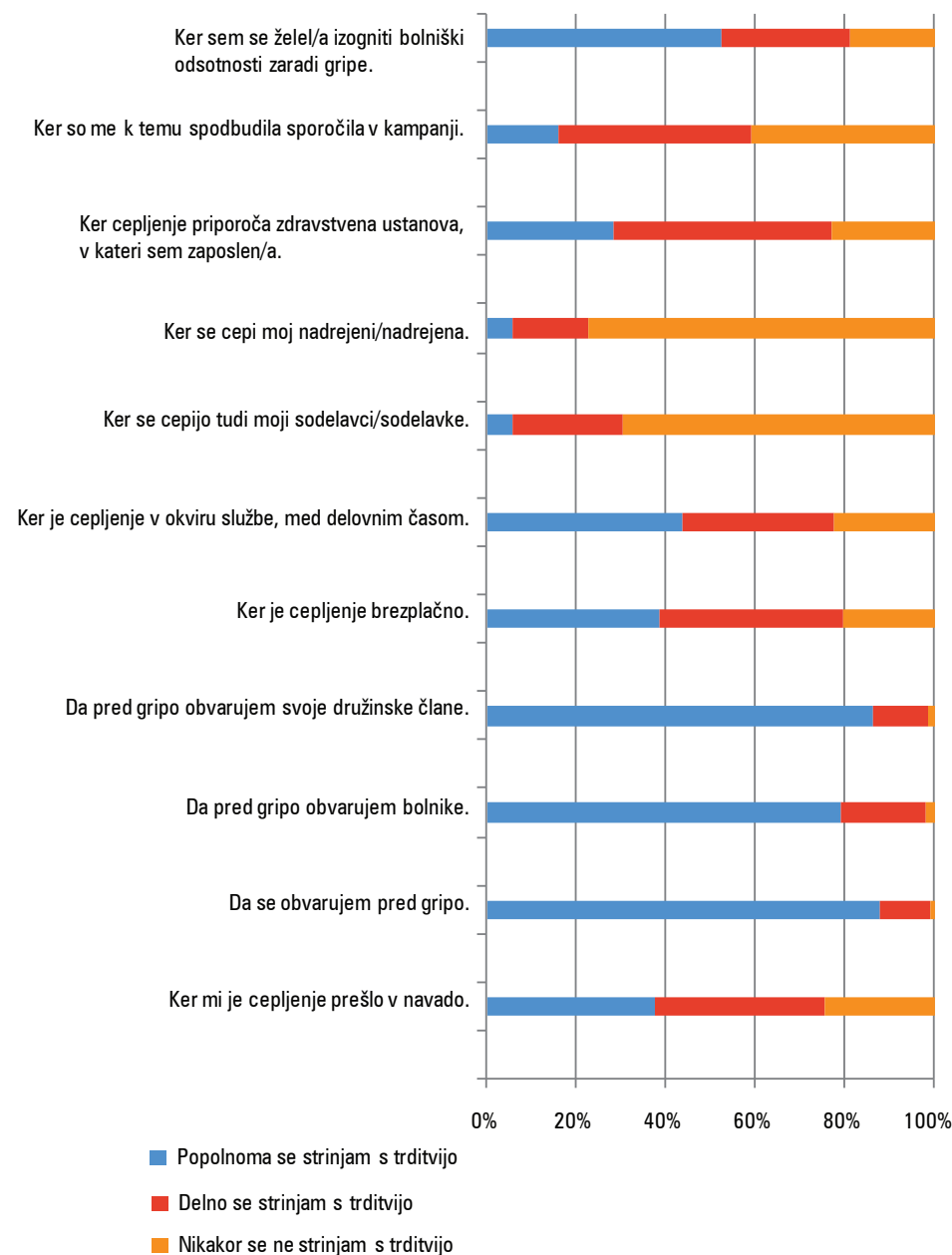
III. Glavni razlogi za cepljenje v sezoni 2016/2017

Zaposleni kot glavne tri razloge za cepljenje v sezoni 2016/2017 navajajo: da sebe obvarujejo pred gripo; 98,9 % (popolno strinjanje v 87,9 %, delno strinjanje v 11 %), da pred gripo obvarujejo družinske člane; 98,7 % (popolno strinjanje v 86 %, delno strinjanje v 12,7 %) ter da pred gripo obvarujejo bolnike; 98 % (popolno strinjanje v 79,1 %, delno strinjanje v 18,9 %).

Pri 81,2 % respondentov (popolno strinjanje v 52,4 %, delno strinjanje v 28,8 %), je bila pri odločitvi za cepljenje zelo pomembna želja izogniti se bolniški odsotnosti (BO) zaradi gripe, 77,7 % jih navaja, da so se cepili zato, ker je

cepljenje v okviru službe, med delovnim časom (popolno strinjanje v 43,6 %, delno strinjanje v 34,1 %), 79,5% pa zato, ker je bilo cepljenje popolnoma brezplačno (popolno strinjanje v 38,4 %, delno strinjanje v 41,1 %). Zgled, da se cepijo sodelavci in sodelavke oziroma nadrejeni, je absolutno motiviral zanemarljivo število udeležencev cepljenja (pod 6 %), ob upoštevanju še delnega strinjanja z odgovorom pa je cepljenje sodelavcev oziroma nadrejenih motiviralo tretjino udeležencev cepljenja.

Da jih je k cepljenju odločilno spodbudila kampanja »Gripe ne prenašam«, ki je jeseni 2016 potekala v UKC Ljubljana, je odgovorilo 16,0 % vprašanih, delno pa 42,9 % vprašanih. Skupno gledano je v določeni meri kampanja nagovorila in spodbudila k cepljenju 58,9 % vprašanih.



Graf 1: Kaj je bil razlog, da ste se cepili?

IV. Glavni razlogi proti cepljenju v sezoni 2016/2017

Prevladujoče razloge, ki so anketirane v sezoni 2016/2017 odvrnili od cepljenja, lahko razdelimo na dve kategoriji:

a) nezaupanje v cepljenje in cepivo; sem uvrščamo prepričanje o negativnih stranskih učinkih, ki jih lahko povzroči cepljenje (s to trditvijo se popolnoma ali delno strinja 76,8 % vprašanih), ter prepričanje o slabi zaščiti, ki jo pred gripo zagotavlja cepljenje (76,7 % vprašanih).

38 % vprašanih se strinja s trditvijo (od tega se 20 % popolnoma strinja), da so v preteklosti resno zboleli za gripo po tem, ko so se cepili.

b) zaverovanost v lastno zdravje in imunost; s trditvijo, da so popolnoma zdravi in cepljenja ne potrebujejo, se popolnoma ali delno strinja 74,1 % vprašanih, 66,7 % vprašanih je prepričanih, da je verjetnost, da zbolijo za gripo, majhna.

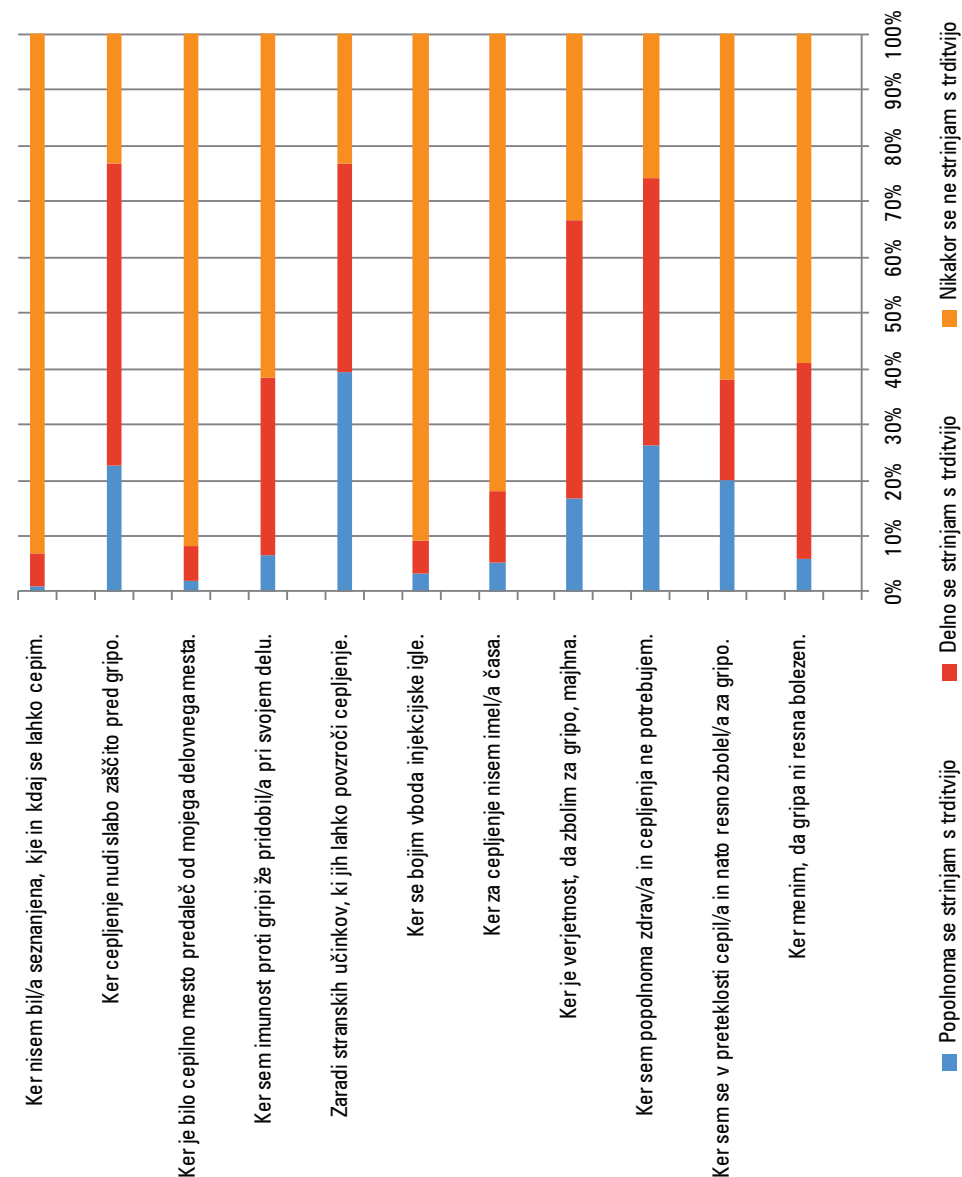
Anketirani se v 93,1 % nikakor ne strinjajo, da niso bili seznanjeni, kje in kdaj se lahko cepijo, prav tako se v 91,8 % nikakor ne strinjajo, da je bilo cepilno mesto predaleč od njihovega delovnega mesta, kar nam posredno govori o dobri informiranosti in organizaciji kampanje cepljenja.

V. Pogled na cepljenje

Skoraj dve tretjini vprašanih (64,7 %) se popolnoma strinja, da smo zaposleni v zdravstvu bolj izpostavljeni okužbi z virusom gripe kot drugi delavci. Polovica med njimi se popolnoma strinja, da s cepljenjem ščitimo tako sebe kot druge (52,5 %) ter da sezonska gripa pomembno vpliva na povečanje BO zaposlenih (50,9 %). Prav tako se polovica med njimi nikakor ne strinja, da se zdravim ljudem ni treba cepiti (51,2 %).

Ob upoštevanju tudi delnega strinjanja so med zaposlenimi najbolj močno izražena naslednja stališča: zaposleni v zdravstvu smo bolj izpostavljeni okužbi z virusom gripe kot drugi delavci (94,8 %), sezonska gripa pomembno vpliva na povečanje bolniške odsotnosti zaposlenih (91,8 %) in stališče, da s cepljenjem ščitim tako sebe kot druge (88,9 %).

Da je treba v naši ustanovi povečati precepljenost delavcev, se popolnoma strinja 40,7 % vprašanih, proti temu ukrepu je 26,5 % vprašanih. Da se proti gripi najučinkoviteje zaščitimo s cepljenjem, se popolnoma strinja dobra tretjina vprašanih (36,3 %). Mnenje o obveznem cepljenju za zdravstvene delavce je deljeno, z njim se popolnoma strinja 28,8 % vprašanih, slaba tretjina se delno strinja (31,3 %), medtem ko se dobra tretjina vprašanih (39,8 %) nikakor ne strinja s tem predlogom.



Graf 2: Kaj je razlog, da se niste cepili?

VI. Smiselnost ukrepov za povečanje precepljenosti v naši ustanovi

Med desetimi predlaganimi ukrepi za povečanje stopnje precepljenosti v naši ustanovi jih je devet doseglo visoko stopnjo strinjanja anketirancev (nad 60 %). Anketiranim se zdijo najbolj smiselni naslednji trije ukrepi:

1. da cepljenje poteka med delovnim časom (93,8 % vprašanih),
2. da je cepljenje za delavce brezplačno (93,5 %)
3. ter da se poveča število cepilnih mest in s tem dostopnost cepljenja zaposlenim na različnih lokacijah (80,5 %).

Daljši urniki cepljenja se zdijo smiselni 76 % vprašanih, okrepljeno ozaveščanje delavcev o pozitivnih vidikih cepljenja, kot je predavanje, podpira 72,7 % vprašanih ter okrepljeno obveščanje delavcev o cepljenju po internetu 69,2 % vprašanih. Sledi okrepljeno obveščanje delavcev o cepljenju po e-pošti (65,2 %), boljše označevanje cepilnih mest (62,3 %) ter izvajanje skupinskih motivacijskih pogovorov z zaposlenimi o prednostih in izvajanju cepljenja (61,7 %).

Najmanj podpore je prejel predlog, da udeleženci cepljenja prejmejo praktično nagrado za sodelovanje, smiselno se zdi dobri tretjini vprašanih (36,4 %).

Glede na rezultate ankete predlagamo, da se v načrtovanje prihodnje kampanje cepljenja proti sezonski gripi vključi

devet predlaganih ukrepov, ki so dosegli visoko stopnjo podpore.

VII. Vsebinska analiza komentarjev udeležencev v raziskavi

Posebej dragoceni so komentarji in predlogi udeležencev v raziskavi, ki smo jih v prvem koraku razdelili na 2 kategoriji: komentarji s POZITIVNO konotacijo in komentarji z NEGATIVNO konotacijo.

A) komentarji s POZITIVNO konotacijo

1. Pohvale za izvedbo kampanje 2016/2017 (npr. kampanja je bila odlična, zdi se mi z zelo pomembna kampanja, kar tako naprej ...)
2. Zadovoljstvo z možnostjo cepljenja v ustanovi (brezplačno, med delovnim časom).
3. Dodatni predlogi glede izvedbe cepljenja v ustanovi (npr. javno cepljenje vodilnih kadrov, dodatne informacije za noseče delavke, opozoriti na stranske učinke cepljenja, objaviti podatke o precepljenosti posameznih poklicnih skupin, uvedba terenskih ekip, obvezen pregled pri zdravniku pred cepljenjem, jeseni s cepljenjem začeti veliko prej, vključiti tudi pripravnike in študente ...).
4. Predlogi za nagrajevanje udeležencev cepljenja (dodatni dan plačane odsotnosti, brezplačna malica za udeležence cepljenja, zagotovitev cepiva za družinske člane).

5. Uvedba obveznega cepljenja za zaposlene v ustanovi, posebej tiste, ki so v neposrednem stiku z bolniki, strinjanje s cepljenjem ob zaposlitvi.

B) komentarji z NEGATIVNO konotacijo

1. Kritike »farmacevtskega lobija« (zarota farmacevtskega lobija, s cepljenjem pridobijo le farmacevtske družbe).
2. Nezaupanje cepljenju (po cepljenju hudo zbolim, neujemanje cepiva z virusom, neučinkovitost cepiva, cepljenje slabi imunski sistem ...)
3. Kritike kampanje (nepotrebni stroški, agresiven pristop, o cepljenju je že dovolj informacij).
4. Cepljenje kot individualna odločitev posameznika, ki nikakor ne sme postati obveza.
5. Alternativni predlogi, ki bi nadomestili cepljenje (zaposlitev dodatnega kadra zaradi kadrovske podhranjenosti, razbremenitev zaposlenih ...).

Kot dodatek negativnim komentarjem je potrebno opozoriti še na naslednje: težava je, če postane cepljenje emotivna komponenta. Poudarjanje individualne odločitve posameznika in zavračanje kakršnihkoli pobud s strani organizacije je lahko del nasprotovanja in sodi v širši organizacijsko-socialni kontekst (organizacijska klima, zadovoljstvo ...), ki bi ga bilo vredno proučiti.



Slika 3: Zidna nalepka ob registratorju

PRIPOROČILA

Odgovor na vprašanje, kako povečati precepljenost zaposlenih v UKC Ljubljana proti gripi, ni preprost. Skoraj 20 % še neopredeljenih glede cepljenja v prihodnje zagotovo ponuja veliko prostora za ukrepanje. Parcialne rešitve ne bodo prinesle želenih rezultatov, zato je treba delovati po več poteh. V nadaljevanju na osnovi rezultatov raziskave podajamo nekaj priporočil, ki bi jih bilo vredno upoštevati pri pripravi kampanje in organizaciji cepljenja v naslednji sezoni:

1. Povečati dostopnost in razpoložljivost cepljenja

- Povečati je treba **število cepilnih mest** in s tem **dostopnost cepljenja** zaposlenim na **različnih lokacijah** ter podaljšati urnike cepljenja.

2. Informiranje in izobraževanje

- Nezaupanje v cepljenje, predvsem mite, da po cepljenju hudo zbolijo, je mogoče ovreči le z **verodostojnimi podatki** in dobrim (doslednim) **informiranjem**.
- Nujno je treba **objaviti in razširiti podatke** o precepljenosti v UKC Ljubljana po posameznih poklicnih skupinah, o obolevnosti za gripo tistih zdravstvenih delavcev, ki so se cepili, o gripi, pridobljeni v bolnišničnem okolju, o številu smrti zaradi gripe. Podatki naj bodo **dostopni** vsem zaposlenim.

- Glede na nizek delež cepljenja med delavci, ki so se v ustanovi na novo zaposlili, bi bilo smiselno na **seminar za vse novozaposlene** v UKC Ljubljana (ne glede na profil) uvesti **vsebine**, ki predstavijo pozitivne učinke in potrebnost cepljenja proti gripi za zaposlene v zdravstvu.
- Z raziskavami (tujimi, če ni domačih) in podatki razbijati mite o negativnih stranskih učinkih in slabi zaščiti cepiva. Poleg tega je treba relevantno predstaviti **morebitne stranske učinke** cepljenja in **redke zaplete**, ki se lahko pojavijo.
- Del kampanje je treba usmeriti v **predavanja in motivacijske delavnice** za srednji in nižji kader, npr. zaposlene v Oskrbovalnih službah (npr. Služba za transport bolnikov), ki so tudi v stiku z bolniki.
- S predavanji in motivacijskimi delavnicami je treba povečati delež precepljenosti **zaposlenih v zdravstveni in babiški negi**, s posebnim poudarkom na skupini srednjih medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov.
- Optimalni čas za **implementacijo edukacijskih vsebin** o gripi je **tik pred začetkom cepljenja** (zgodnja jesen).
- **3. Krepiti zgled vodij**
- Več vprašanih je v komentarjih izrazilo potrebo po proaktivnem odnosu vodij do cepljenja in njihovem zgledu (cepijo naj se prvi, javno ...).

GRIP NE PRENAŠAM!



Kuvertu z izpolnjenim vprašalnikom oddajte v tajništvo vaše OE najkasneje do petka, 21. aprila 2017.

CEPLJENJE PROTI GRIPI V UKC LJUBLJANA

Anketni vprašalnik



univerzitetni
klinični center ljubljana

CEPLJENJE PROTI GRIPI V UKC LJUBLJANA

Spoštovani,

vabimo Vas k sodelovanju v raziskavi, s katero želimo pridobiti informacije o odnosu zaposlenih do cepljenja proti gripi in dosedanjih aktivnosti za povečanje precepljenosti v naši organizaciji. Vaši odgovori nam bodo v pomoč pri organizaciji brezplačnega cepljenja proti gripi v prihodnji sezoni in pri oblikovanju ukrepov, s katerimi bi cepljenje čim bolj prilagodili Vašim potrebam in željam.

Vprašalnik je popolnoma anonimen, njegovo izpolnjevanje pa Vam bo vzelo največ nekaj minut. **Kuvertu z izpolnjenim vprašalnikom oddajte v tajništvo vaše OE najkasneje do petka, 21. aprila 2017.** Vprašalnik je na voljo tudi v elektronski obliki in ga lahko namesto na papirju izpolnite na povezavi www.1ka.si/a/122141.

Najlepša hvala za sodelovanje,

Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa in Služba za preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb

I. SPLOŠNI PODATKI

1. Spol:

1. ženski spol 2. moški spol

2. Starost:

1. do 25 let
2. 26 do 40 let
3. 41 do 50 let
4. 51 let ali več

3. Poklicna skupina:

1. zdravnik ali zobozdravnik
2. zaposlen/a v zdravstveni in babetni negi
3. drugi zdravstveni delavec
4. zdravstveni sodelavec
5. upravno-administrativni delavec
6. drugo

4. Zaključena izobrazba:

1. dokončana osnovna šola
2. poklicna izobrazba
3. 4-letna srednja šola
4. višja, visokošolska ali univerzitetna izobrazba
5. podiplomski študij (znanstveni magistririj ali doktorat)

5. Leta dela v zdravstvu:

1. do 2 leti
2. od 2 do 5 let
3. 6 do 10 let
4. 11 do 20 let
5. več kot 20 let

II. ZDRAVJE IN GRIPA

6. Ali se cepite proti sezonski gripi?

1. da, cepim se redno, vsako leto
2. se cepim, vendar ne vsako leto
3. do sedaj se še nisem cepil/a
4. včasih sem se cepil/a, zdaj pa ne več

7. Kako bi na splošno opredelili vaše zdravje?

1. sem zdrav/a
2. imam zdravstvene težave, ki so kontraindikacija za cepljenje
3. imam zdravstvene težave, ki ne predstavljajo kontraindikacije za cepljenje

8. Ali ste kadarkoli v preteklosti že preboleli gripo?

1. da, gripo sem že prebolel/a
2. ne, nisem še prebolel/a gripe

9. Kdaj ste se zadnjič cepili proti gripi?

1. v tej sezoni - 2016/2017
2. v lanskoli sezoni - 2015/2016
3. med letoma 2010 in 2014
4. leta 2009, ob pandemski gripi

10. Kaj je bil razlog, da ste se cepili?

Odgovorite tisti, ki ste se v sezoni 2016/2017 cepili proti sezonski gripi. Prosimo, da v tabeli pri vsakem vprašanju s križcem (X) označite odgovor, ki za vas najbolj velja.

	Popolnoma se strinjam	Delno se strinjam	Nikakor se ne strinjam
1. Ker mi je cepljenje prešlo v navado.	☐	☐	☐
2. Da se obvarujem pred gripo.	☐	☐	☐
3. Da pred gripo obvarujem bolnike.	☐	☐	☐
4. Da pred gripo obvarujem svoje družinske člane.	☐	☐	☐
5. Ker je cepljenje brezplačno.	☐	☐	☐
6. Ker je cepljenje v okviru službe, med delovnim časom.	☐	☐	☐
7. Ker se cepijo tudi moji sodelavci/sodelavke.	☐	☐	☐
8. Ker se cepi moj nadrejeni/moja nadrejena.	☐	☐	☐
9. Ker cepljenje priporoča zdravstvena ustanova, v kateri sem zaposlen/a.	☐	☐	☐
10. Ker so me k temu spodbudila sporočila v kampanji (plakati, zloženke, spletna stran itd.)	☐	☐	☐
11. Ker sem se želel/a izogniti bolniški odsotnosti zaradi gripe.	☐	☐	☐

11. Kaj je razlog, da se niste cepili?

Odgovorite tisti, ki se v sezoni 2016/2017 niste cepili proti sezonski gripi. Prosimo, da v tabeli pri vsakem vprašanju s križcem (X) označite odgovor, ki za vas najbolj velja.

	Popolnoma se strinjam	Delno se strinjam	Nikakor se ne strinjam
1. Ker menim, da gripa ni resna bolezen.	☐	☐	☐
2. Ker sem se v preteklosti cepil/a in nato resno zbolel/a za gripo.	☐	☐	☐
3. Ker sem popolnoma zdrav/a in cepljenja ne potrebujem.	☐	☐	☐
4. Ker je verjetnost, da zbolim za gripo, majhna.	☐	☐	☐
5. Ker za cepljenje nisem imel/a časa.	☐	☐	☐
6. Ker se bojim vboda injekcijske igle.	☐	☐	☐
7. Zaradi stranskih učinkov, ki jih lahko povzroči cepljenje.	☐	☐	☐
8. Ker sem imunost proti gripi že pridobil/a pri svojem delu.	☐	☐	☐
9. Ker je bilo cepilno mesto predaleč od mojega delovnega mesta.	☐	☐	☐
10. Ker cepljenje nudi slabo zaščito pred gripo.	☐	☐	☐
11. Ker nisem bil/a seznanjen/a, kje in kdaj se lahko cepim.	☐	☐	☐

12. Ali se glede na vaše dosedanje izkušnje s cepljenjem nameravate cepiti v prihodnje?

1. da, zelo verjetno je, da se bom cepil/a
2. ne, najverjetneje se ne bom cepil/a
3. ne vem

III. VAŠ POGLED NA CEPLJENJE

13. Zanima nas vaše mnenje o naslednjih trditvah.

Prosimo, da v tabeli pri vsakem vprašanju s križcem (X) označite odgovor, ki za vas najbolj velja.

	Popolnoma se strinjam	Delno se strinjam	Nikakor se ne strinjam
1. Proti gripi se najučinkoviteje zaščitimo s cepljenjem.	☐	☐	☐
2. Cepljenje proti gripi bi moralo biti obvezno za vse zdravstvene delavce.	☐	☐	☐

		Popolnoma se strinjam	Delno se strinjam	Nikakor se ne strinjam
3.	Zaradi cepiva lahko zboliš za gripo.	☐	☐	☐
4.	Cepljenje proti gripi oslabi imunski sistem.	☐	☐	☐
5.	Cepljenje proti gripi je smiselno samo za starejše od 65 let.	☐	☐	☐
6.	Od cepljenja proti gripi ima korist le farmacevtska industrija.	☐	☐	☐
7.	Cepljenje proti gripi je smiselno samo za kronično bolne.	☐	☐	☐
8.	Gripa ni nič drugega kot malo večji prehlad.	☐	☐	☐
9.	Zaposleni v zdravstvu smo okužbi z virusom gripe bolj izpostavljeni kot drugi delavci.	☐	☐	☐
10.	Gripa se lahko izognem z zdravim načinom življenja in upoštevanjem standardnih higienskih ukrepov.	☐	☐	☐
11.	S cepljenjem ščitim tako sebe kot druge (družino, sodelavce, bolnike ...).	☐	☐	☐
12.	Dobra precepljenosti zdravstvenih delavcev zniža umrljivost hospitaliziranih bolnikov.	☐	☐	☐
13.	Zdravim ljudem se ni treba cepiti.	☐	☐	☐
14.	Sezonska gripa pomembno vpliva na povečanje bolniške odsotnosti zaposlenih.	☐	☐	☐
15.	V naši ustanovi je treba povečati precepljenost delavcev.	☐	☐	☐

14. V naši zdravstveni ustanovi bi radi povečali precepljenost delavcev. Ali se vam zdijo spodaj našteti ukrepi smiselni?

Prosimo, da pri vsakem vprašanju označite odgovor, ki se vam zdi bolj ustrezen.

	Ukrep je smiseln	Ukrep ni smiseln
1. Cepljenje je za vse delavce brezplačno.	☐	☐
2. Cepljenje poteka med delovnim časom.	☐	☐
3. Povečanje števila cepilnih mest, da je cepljenje bolj dostopno zaposlenim na različnih lokacijah.	☐	☐

	Ukrep je smiseln	Ukrep ni smiseln
4. Daljši urniki cepljenja, da je cepljenje časovno bolj dostopno.	☐	☐
5. Udeleženci cepljenja prejmejo praktično darilo za sodelovanje.	☐	☐
6. Okrepljeno osveščanje delavcev o pozitivnih vidikih cepljenja v obliki predavanj.	☐	☐
7. Okrepljeno obveščanje delavcev o cepljenju preko intraneta.	☐	☐
8. Izvajanje skupinskih motivacijskih pogovorov z zaposlenimi o prednostih in izvajanju cepljenja.	☐	☐
9. Boljše označevanje cepilnih mest.	☐	☐
10. Okrepljeno obveščanje delavcev o cepljenju preko e-pošte.	☐	☐

15. Ali bi nam radi še kaj sporočili (v zvezi s cepljenjem, kampanjo itd.)? Veseli bomo Vaših predlogo in komentarjev.

**Najlepše se
Vam zahvaljujemo
za sodelovanje!**

Če v zvezi z izpolnjevanjem vprašalnika potrebujete dodatne informacije, smo vam za pojasnila na voljo po telefonu št. 01 522 26 95 ali po elektronski pošti: natasa.dernovsccekhafner@kclj.si.



www.cilizadelo.si/gripa.html